

> Marie Wastchenko

RAAD VAN STATE WIJST OP HET BELANG VAN HET BEROEPSGEHEIM VOOR HET OCMW

Dit tijdschrift heeft in enkele voorbije nummers de kwestie van het beroepsgeheim uitgediept (Nieuwsbrief 2015/6 en 2016/2). Ons standpunt met betrekking tot het beroepsgeheim van de OCMW's werd bekrachtigd door een recent arrest van de Raad van State.

In april 2016 informeerden de Federaties van OCMW's de leden van de tijdelijke commissie Terrorismebestrijding (zie Nieuwsbrief 2016/1, p. 14) die wetsvoorstel 59.399/1 diende te beoordelen, dat de federale overheid niet bevoegd is voor de wijziging van artikel 36 en 50 van de organieke OCMW-wet die het beroepsgeheim behandelen (cf. Nieuwsbrief 2016/2, p. 10).

Vervolgens vroeg de Commissie ons een advies over de ingediende amendementen¹, betreffende:

- de invoeging van een nieuw artikel 46quater/1 in het Wetboek van Strafvordering, dat stelt dat de procureur des Konings van de OCMW-raadsleden en -personeel kan vorderen dat ze inlichtingen meedelen in het kader van de opsporing van misdrijven bedoeld in Boek II, titel I ter van het Strafwetboek
- de invoering van een strafrechtelijke sanctie in geval van weigering

HET ADVIES VAN DE FEDERATIE VAN OCMW'S ...

In een brief van 30 juni 2016 vestigden de Federaties van OCMW's de aandacht op het volgende:

1. De dossiers en de doelstellingen mogen niet vermengd worden, want het voorliggende wetsvoorstel verwijst zowel naar de strijd tegen sociale fraude als de strijd tegen terrorisme.
2. Wij eisen dat het beroepsgeheim van de OCMW's niet anders beschouwd zou worden als dat waaraan de andere professionals gebonden zijn die onderworpen zijn aan artikel 458 van het Strafwetboek.
3. Wij vragen ons af of het relevant is de OCMW's te onderwerpen aan een uitzonderingsregime, aangezien zij niet

noodzakelijk in het bezit zijn van meer objectieve, nuttige en relevante informatie dan andere instanties in het kader van de terrorismebestrijding. De informatie in kwestie is overigens heel waarschijnlijk ook toegankelijk via andere wegen die het beroepsgeheim in het OCMW niet op de helling zouden zetten.

4. Wij vrezen voor een geleidelijke verzwakking van het beroepsgeheim in de OCMW's en een verschuiving van hun kerntaken en bestaansredenen.
5. Wij betreuren dat we steeds vaker horen dat het OCMW-publiek misdaadgevoelig zou zijn (mogelijke terroristen, geradicaliseerden, fraudeurs,...) en de OCMW's niet in staat zouden zijn om problemen aan te pakken.

... BEKRACHTIGD DOOR HET ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

In zijn advies van 24 juni 2016 bevestigt de Raad van State de visie van de Federaties van OCMW's dat het niet de federale wetgever is die artikel 36 en 50 van de organieke OCMW-wet moet wijzigen. Daarom stelt de Raad van State dat het beter zou zijn de nieuwe beschikkingen niet in de organieke OCMW-wet van 8 juli 1976 in te voegen, maar veeleer in het Wetboek van Strafvordering, zoals de amendementen doen.

Maar dan rijst de vraag van de grondslag van het uitzonderingsstelsel ingevoegd door de amendementen ten aanzien van het OCMW. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie wordt geschonden wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel van de voorgestelde maatregel. De Raad van State wijst er evenwel op dat de doelstelling van het voorstel lijkt te bestaan in het intrekken en

terugvorderen van sociale uitkeringen die ten onrechte worden uitgekeerd.

Ten aanzien van dit doel lijkt de voorgestelde maatregel volgens de Raad van State niet als een adequaat en pertinent middel te kunnen worden beschouwd, aangezien niet duidelijk is waarom de mededelingsplicht beperkt is tot het onderzoek in het kader van terroristische misdrijven. Volgens de Raad van State is het evenmin duidelijk hoe de voorgestelde maatregel pertinent is ten aanzien van het nagestreefde doel, als de uitzondering op het beroepsgeheim beperkt is tot de gevallen van sociale fraude waarbij een OCMW relevante inlichtingen kan verschaffen.

Indien de voorgestelde maatregel daarentegen streeft naar een efficiëntere strijd tegen het terrorisme, is het voor de Raad van State – en daarin sluiten zij zich aan bij het advies van de Federaties van OCMW's - niet duidelijk hoe verantwoord kan worden dat de mededelingsplicht in het kader van het vergaren van inlichtingen betreffende terroristische misdrijven, beperkt wordt tot raadsleden en personeel van de OCMW 's, en niet wordt opgelegd aan andere personen die aan het beroepsgeheim onderworpen zijn. De Raad van State stelt voorts: *"Het is niet duidelijk waarom vertrouwelijke inlichtingen in het bezit van OCMW-leden en -personeel dusdanig pertinent en noodzakelijker zijn in de strijd tegen het terrorisme dan vertrouwelijke inlichtingen in het bezit van andere vertrouwenspersonen."*

De Raad van State besluit dat uit het voorstel en de amendementen, alsook uit de bijhorende toelichtingen, dus geen redelijk verband van evenredigheid kan worden afgeleid tussen de aangewende middelen en het beoogde doel van de voorgestelde maatregel.

1. Amendementen bij het wetsvoorstel tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, om de strijd tegen terroristische misdrijven te bevorderen (doc. 59.400/1).